

ÅRSBERETNING 2014 OSLO KRISESENTER

Alle bilder i rapporten er laget av Björg Thorhallsdóttir

Denne årsmeldingen og regnskapet gir etter styrets oppfatning fyllestgjørende informasjon om resultatet av årets drift og om stiftelsens stilling ved årsskiftet. Det har ikke intrådt forhold av vesentlig betydning for resultatet eller stiftelsens stilling etter avslutningen av regnskapsåret.

Innhold

1.	Organisasjon	2
1.1	Organisasjonsform	2
1.2	Styrerepresentanter 2013	3
1.3	Krisesenterets formål	3
1.4	Seksjoner ved Oslo Krisesenter	3
1.4.1	Bosenteret	3
1.4.2	Mottaksteamet	4
1.4.3	Barneteamet	4
1.4.4	Dagsenteret	5
1.4.5	Bokollektivet.....	5
1.4.6	Avdeling for menn, OKM.....	6
1.5	Medlemskap i paraplyorganisasjon:	6
2.	Økonomi.....	6
2.1	Finansiering	6
2.2	Revisjonsfirma.....	7
2.3	Personal.....	7
2.4	Antall stillingshjemler 2014.....	8
2.5	Avlønning og forsikringsordninger.....	9
2.6	HMS	9
2.7	Sykefravær.....	10
2.8	Tiltak for likestilling	10
3.	Krisesenterboligen og ytre miljø	10
4.	Opplysningsplikt til barnevernet	11
5.	Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter	11
5.1	Intern kompetanseutvikling	11
5.2	Ekstern kompetansegivende etterutdanning	12
5.3	Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet	12
5.4	Kompetanse hos ansatte	15
6.	Særlig tilrettelegging.....	16
6.1	Belegg, tendenser og brukergrunnlag	16
6.2	Barn og unge.....	22
6.3	Mødre.....	24
6.4	Funksjonshemmede.....	24
6.5	Eldre.....	24
6.6	Kvinner med minoritetsbakgrunn.....	25
6.7	Andre prosjekter.....	27
6.8	Krisesenter for menn.....	28
6.9	Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune.....	28
7.	Utfordringer	29
7.1	Utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn	29
7.2	Utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune	33
7.3	Utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner	35
7.4	Særlige utfordringer og løsninger i 2015	35

1. Organisasjon

1.1 Organisasjonsform

Oslo Krisesenter er en stiftelse, som ble opprettet med en stiftelseskapital på kr. 50.000,-. Oslo krisesenter utfører Oslo kommune sitt lovpålagte krisesenteroppdrag. Som eneste krisesenter i kommunen betjener Oslo Krisesenter hele Oslo kommunes befolkning. Krisesentertjenestene i Oslo Kommune ble i 2013 konkurranseutsatt. Oslo Krisesenter vant anbudsrunderen, og skal på bakgrunn av dette ha ansvar for krisesentertilbudet i Oslo i 10 år framover. 2014 er første år av kontraktperioden.

Oslo Krisesenter samarbeider med andre krisesentre i andre kommuner, spesielt når det av sikkerhetsmessige hensyn ikke lar seg gjøre for voldsutsatte og deres barn å benytte seg av vårt krisesenter.

Organisering

Oslo Krisesenters tilbud er organisert i tre seksjoner med hver sin seksjonsleder; Bosenteret, Dagsenteret og Bokollektivet. Daglig leder og seksjonslederne utgjør Oslo Krisesenters lederteam.

Bosenteret består i dag av flere team. Teamene samarbeider på tvers, men har spesielt fokus på henholdsvis kvinner og menn, barn og mottak av nye henvendelser. Det er i løpet av 2014 opprettet 3 koordinatorstillinger i Bosenteret, en for kvinner og menn, en for barn og en for mottak. Mottaksteamet har spesialkompetanse på kartlegging og sikkerhetsvurdering, samt kunnskap om brukernes rettigheter og det øvrige hjelpeapparatets funksjon.

Dagsenteret gir et tilbud på dagtid til voldsutsatte. Tilbudet gis til voldsutsatte som ikke har benyttet seg av beskyttet botilbud på senteret, og kvinner og barn som har benyttet seg av botilbudet tidligere. Tilbudet omfatter råd og veiledning, individuelle samtaler, kurs, gruppesamtaler og nettverkssamlinger. Dagsenteret utfører også en del utadrettet virksomhet. Prosjektavdelingen er underlagt seksjonsleder Dagsenter.

Bokollektivet (med eksterne leiligheter) er et tilbud for unge voksne som er utsatt for æresrelatert vold og ekstrem kontroll. Dette tiltaket er i hovedsak finansiert gjennom statsmidler.

Rosaprojektet (kvinner og menn utsatt for menneskehandel) disponerer 4 rom ved Oslo Krisesenter. Prosjektets døgntelefon er tillagt Oslo Krisesenters akutte døgntelefon.

Oslo Krisesenters styre har det overordnede faglige, administrative og økonomiske ansvaret for virksomheten.

1.2 Styrerepresentanter 2013

Styret består av tre eksterne representanter og to representanter fra de ansatte.

Styreleder	Ragnhild Hennum	Professor Juridisk fakultet, Universitet i Oslo
Styremedlem	Rachel Eapen Paul	Likestillings og diskrimineringsombudet LDO Senior rådgiver
Styremedlem	Anne-Lise Ringerike	Virksomhetsleder Familiens hus, Hobøl Kommune, t.o.m 31.12.14
Styremedlem	Line Jenssen tom 30/6 Kristin Berntsen fom 1/7	Ansattes representant Ansattes representant (vara)
Styremedlem	Linda Tørud Pettersen	Ansattes representant

1.3 Krisesenterets formål

Oslo Krisesenter er et døgnåpent lavterskel akutttilbud.

Formålet er å:

- Bistå mishandlede og/eller voldtatte kvinner, menn og deres barn. Arbeidet skal drives etter prinsippet "Hjelp til selvhjelp", og på brukernes egne premisser.
- Bekjempe kvinneundertrykking med særlig ansvar for å påpeke forhold i samfunnet som legitimerer, underbygger og opprettholder kjønnsbestemt, privat vold.
- Oslo Krisesenter skal spre kunnskap om kvinnemishandling overfor publikum generelt, og politikere og fagmiljøer spesielt.

1.4 Seksjoner ved Oslo Krisesenter

1.4.1 Bosenteret

Bosenteret mottar, kartlegger og tilbyr et lavterskel, midlertidig botilbud til kvinner, menn og deres barn som er i akutt krise som følge av fysisk og psykisk vold i nære relasjoner.

I tillegg til stabiliseringsarbeid gjennom samtaler og omsorg, bistår bosenteret de utsatte med å komme i kontakt med andre instanser som f. eks politi, helsetjeneste, bistandsadvokat, NAV, barneverntjenesten og andre aktuelle aktører.

1.4.2 Mottaksteamet

Mottaksteamet har mellom 150 og 200 nye henvendelser fra voldsutsatte i måneden. Totalt var det 2096 nye henvendelser i 2014, 1746 kvinner og 350 menn. Langt de fleste er i krisesenterets målgruppe. Mottaket kartlegger alvorlighetsgraden av volden den voldsutsatte er blitt utsatt for, og overfører til Bosenter eller Dagsenter på bakgrunn av denne kartleggingen. I 2014, ble 299 nye kvinner og 255 barn og 15 menn og 6 barn gitt et midlertidig beskyttet tilbud. De resterende fikk et dagtilbud, eller råd og veiledning over telefonen. De få som ikke er i målgruppa, blir henvist videre til riktig instans.

1.4.3 Barneteamet

Det ble i 2009 opprettet et barneteam med egen seksjonsleder for barne- og ungdomsarbeidet ved Oslo Krisesenter. Barne- og ungdomsteamet skal sikre at barn og unge får en individuell tilpasset oppfølging, og har ansvaret for å koordinere alle aktiviteter for barn og unge i perioden de bor på Oslo Krisesenter.

Barn og unges rett til individuell tilpasset oppfølging ble hjemlet i Krisesenterlova 2010.

Omfanget av volden barna har blitt utsatt for blir kartlagt gjennom samtaler med barna og mødrene/fedrene, og teamet samarbeider med bydelenes barneverntjenester, barnehager og skoler, barne- og ungdomspsykiatrien og en rekke frivillige organisasjoner.

Barneteamet ble innlemmet i Bosenteret i 2012.

1.4.4 Dagsenteret

Dagsenteret er et tilbud til kvinner og barn som ikke har bodd på senteret, eller kvinner og barn som har benyttet seg av botilbudet tidligere. Tilbudet omfatter råd og veiledning, individuelle samtaler, kurs, gruppesamtaler og nettverkssamlinger.

Det er også etablert et gratis advokattilbud finansiert av Politi- og Justisdepartementet, og dager for praktisk hjelp til våre nåværende og tidligere brukere.

Det ble i 2009 opprettet en egen avdeling for kvinner utsatt for menneskehandel ved Oslo Krisesenter (Rosaprojektet). Denne avdelingen er organisert under Dagsenteret. Det var 27 kvinner som fikk et midlertidig beskyttet botilbud ved OK gjennom ROSA i 2014

1.4.5 Bokollektivet

Bokollektivet gir et tilbud til unge minoritetskvinner og menn som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap enten før eller etter inngått ekteskap. Bokollektivet består ved utgangen av 2014 av 5 hybler i kollektiv og 11 leiligheter. (5 av disse er midlertidige)

Det bodde 29 unge jenter og et barn i Bokollektivet og leilighetene i 2014.

Bokollektivet opprettet i 2012 med eksterne midler en nettverksgruppe kalt «Sammen» og en mødregruppe for tidligere beboere.

60 tidligere beboere ble fulgt opp i løpet av 2014, hvorav 30 av disse ble fulgt opp gjennom prosjektet sammen. Mødregruppen ble lagt ned i 2014.

Bokollektivet med leiligheter og prosjekter skriver egne prosjektrapporter.

1.4.6 Avdeling for menn, OKM

Krisesenter for menn ble opprettet sommeren 2010 med et botilbud og et dagtilbud til voldsutsatte menn og deres barn. Botilbudet for menn er ikke samlokalisert med kvinnenens botilbud, og dagtilbudet er ikke samlokalisert med botilbudet til menn (OKM). Dette av sikkerhetsmessige grunner.

Det var 15 menn med 6 barn som ble gitt et beskyttet midlertidig tilbud på OKM i 2014. Dagsenteret for menn hadde 212 besøk i 2014.

1.5 Medlemskap i paraplyorganisasjon:

Stiftelsen Oslo Krisesenter er medlem i Krisesentersekretariatet og arbeidsgiverorganisasjonen Virke.

De ansatte er medlemmer i KLP, i henhold til selskapets forskrifter.

2. Økonomi

2.1 Finansiering

Oslo krisesenter ble i 2014 finansiert gjennom kommunale midler på bakgrunn av 10-årskontrakt med Oslo Kommune. Kommunal finansiering for 2014 var kr 25 841 000.

Oslo Krisesenter har gjennomført følgende prosjekter i 2014:

- Voldsutsatte kvinner i fengsel (Justisdepartementet, flerårig prosjekt)
- Rosaprojektet, botilbud og døgntelefonvakt (Justisdepartementet, flerårig)
- Tiltak for kvinner utsatt for menneskehandel og prostitusjonsfeltet (Justisdep)
- Advokatvakt for voldsutsatte kvinner, menn og barn (Justisdep, flerårig)
- Kunnskapsformidling, undervisningsopplegg (Justisdep, overført til 2015)
- Tiltak dagbrukerbarn (Justisdepartementet, overført til 2015)
- ICDP-opplæring av ansatte (1 årig undervisningsopplegg med veiledning)
- Sammen, nettverksgruppe for unge jenter som har brutt med familien (Rådet for psykisk helse/ekstrastiftelsen 3-årig prosjekt)

- Gutteprosjekt, holdningsarbeid med unge minoritetsgutter (IMDI flerårig)

Det er skrevet egne prosjektrapporter for alle prosjektene.

Pengegaver og annen støtte:

Oslo krisesenter ble i 2014 tildelt kr 75 000,- fra Kvinne- og familieforbundet.

Krisesentersekretariatet ga før jul kr 110 000 til julefeiring på Oslo Krisesenter som følge av en stor pengegave fra Gjensidigestiftelsen juleaksjon. Krisesenteret mottok også små pengebeløp og gaver til kvinner, menn og barn fra Krisesentersekretariatet gjennom diverse fond.

I tillegg mottok Oslo Krisesenter gaver fra private givere, blant andre den, Boye Schlytters legat, Norsk Folkemuseum, Stormberg, Krisesentersekretariatet, enkeltmedlemmer og den amerikanske kvinneforeningen i Oslo, Utsigden Husvilde koloni, Frognerparken sanitet, Høyres kvinneforum og Undervisningsbygg. Alle pengegaver er regnskapsført og revidert av revisor.

I 2014 har vi som tidligere år gjennom Johan Andresen hatt mulighet til å benytte oss av fire hytter i idylliske omgivelser litt utenfor Oslo. Hyttene ble flittig brukt gjennom hele sommerhalvåret.

Hotellkjeden Choice sponset et hotellopphold for noen av Oslo Krisesenters mødre og barn i 2014.

Offentlig finansiering av Bokollektivet og leilighetene var totalt på kr 7 086 000 (hvorav 861 000 var kommunale midler) BufDir innvilget i tillegg kr 1 350 000 til etablering og drift av 5 plasser som et midlertidig strakstiltak med avslutning 31.12.14 Bokollektivet mottok i tillegg i 2014 kr 1 112 000 i prosjektmidler til ulike nettverksprosjekter, «Sammen og «Gutteprosjektet».

Bokollektivet skriver egen årsrapport og prosjektrapporter.

2.2 Revisjonsfirma

Oslo krisesenter har intern regnskapsfører og autorisert revisor; Berge og Lundal Revisjonsselskap AS, Rosenkrantz gate 20, 0160 Oslo Revisorgodkjent regnskap for 2014, ligger ved denne årsrapporten.

2.3 Personal

Personalet ved Oslo Krisesenter holder en høy faglig standard. Gjennom 38 års erfaring i arbeid med voldsutsatte kvinner og barn, har vi opparbeidet oss en

eksepsjonell realkompetanse. Det er krav til 3-årig høyskoleutdanning og/eller universitetsutdanning til alle stillingene bortsett fra nattevaktstillingene ved Oslo Krisesenter. Ved tilsettelser legges det vekt på personlig egnethet, kompetanse på vold, og kunnskap om det øvrige støtte- og hjelpeapparatet i kommunen. Flere ansatte har annen etnisk bakgrunn enn norsk, og mange ansatte behersker flere språk.

2.4 Antall stillingshjemler 2014

Personalgruppa ved Oslo Krisesenter har i 2014 bestått av 39 ansatte fordelt på 28,72 årsverk. I tillegg kommer 4 ansatte som utgjør 3 årsverk i prosjektene, finansiert av Justisdepartementet.

Bokollektivet besto i 2014 av 7 ansatte i 7 årsverk, 3 ansatte i 1,50 årsverk i prosjektene og 3 ansatte, 2,5 årsverk i strakstiltaket fra juni t.o.m. des. 2014

I 2014 hadde således Oslo Krisesenter totalt, inkl Bokollektivet og alle prosjektene 56 ansatte fordelt på 42,72 årsverk.

Oslo Krisesenter inklusive Tilbud menn OKM

Fast ansatte				
	St-%	Antall		Årsverk
	100,00 %	20	1)	20,00
	84,00 %	1	Miljøarbeider	0,84
	80,00 %	2	Økonomiansvarlig og sosialkonsulent	1,60
	60,00 %	1	Administrasjonskonsulent	0,60
	53,50 %	6	Nattevakter	3,21
	27,50 %	8	Helgevakter inkl. onsdager (2 vakante)	2,20
	26,50 %	1	Vaktmester	0,27

1) Daglig leder, rengjøringsassistent, sentralbord, 2 seksjonsledere, 3 sosialkonsulenter, 2 mottakskonsulenter, 10 miljøterapeuter.

Sum hjemler/årsverk		39		28,72
---------------------	--	----	--	-------

Prosjekter		Engasjementer (under Oslo Krisesenter)		
	St-%	Antall		Årsverk
	100,00 %	1	Miljøterapeut - Fengsel 101	1,00
(vakant)	100,00 %	1	Sosialkonsulent - Tiltak dagbrukerbarn 117	1,00
	50,00 %	1	-- " -- - Rosa 96	0,50
(vakant)	50,00 %	1	Sosialkonsulent - Kunnskapsformidling 118	0,50
Sum hjemler/årsverk		4		3,00

Bokollektivet og Leilighetene

Fast ansatte

St-%	Antall		Årsverk
100,00 %	7	Seksjonsleder og 6 Miljøterapeuter	7,00
Sum hjemler/årsverk			7,00

Prosjekter

Engasjementer (under Bokollektivet)

St-%	Antall		Årsverk
75,00 %	1	Miljøterapeut - 256 Nettverk	0,75
25,00 %	1	-- " --	0,25
50,00 %	1	Miljøterapeut - 257 Gutteprosjektet	0,50
Sum hjemler/årsverk			1,50

Prosjekter

Strakstiltak 5 nye plasser/leiligheter 6 mnd

St-%	Antall		Årsverk
100,00 %	2	Miljøterapeut - 251	2,00
50,00 %	1	Miljøterapeut - 251	0,50
Sum hjemler/årsverk			2,50

Totalt antall hjemler: 56

Totalt antall årsverk: 42,72

I henhold til Stiftelsens vedtekter er alle ansatte kvinner.

2.5 Avlønning og forsikringsordninger

De ansatte lønnes etter avtale, med tilnærmet kommunal tariff. De ansatte er medlemmer i KLP, det er tegnet yrkesskadeforsikring og gruppelevsforssikring for alle.

2.6 HMS

Oslo Krisesenter utvikler kontinuerlig sitt arbeid med Helse, Miljø og Sikkerhet. Krisesenteret gjennomfører brannøvelser, branninspeksjoner og andre lovpålagte tiltak. Det legges også stor vekt på det psykososiale arbeidsmiljøet.

I forbindelse med lovpåleggene i 2010, utarbeidet Oslo Krisesenter en egen Internkontroll og HMS perm med prosedyrer og rutinebeskrivelser. Denne revideres hvert halvår.

Det er utarbeidet handlingsplaner for HMS-tiltak i alle seksjoner. Alle verneombud og ledere har obligatorisk opplæring i HMS arbeid.

Ansatte blir gitt veiledning fra eksterne konsulenter for å motarbeide sekundærtraumatisering.

2.7 Sykefravær

Oslo Krisesenter hadde i 2014 et sykefravær på 9,17 %.

8,41 % av disse er langtidssykemeldinger.

Totalt hadde Oslo Krisesenter med Bokollektivet og alle prosjektene i 2014 et sykefravær på 9,33 %, hvorav 8,30 % var langtidssykemeldinger.

2.8 Tiltak for likestilling

Oslo Krisesenter har bare kvinnelige ansatte. Dette er nedfelt i Oslo Krisesenters vedtekter. Vi utlyser våre stillinger i henhold til gjeldende regelverk.

3. Krisesenterboligen og ytre miljø

Oslo Krisesenter leier lokaler i en 5 etasjers bygård i Oslo sentrum. Gården er bygget i 1889. Lokalene er i alt på 3000 m², hvorav Oslo Krisesenter disponerer 2 800 m². Bosenteret disponerer 25 soverom med sengeplasser til kvinner og deres barn, 3 kjøkken og 2 stuer, og 4 våtrom. Oslo Krisesenter har 4 rom for barne- og ungdomsaktiviteter; et lekerom, et ungdomsrom, et samtalerom og et rom til undervisning. Bygården har innlagt heis, og har ett beboerrom med bad og toalett tilrettelagt for rullestolbruker.

Det er felles skrivestuer for personalet og samtalerom og møterom til bruk for mottakssamtaler, samarbeidsmøter, individuelle- og gruppesamtaler både for beboere og dagbrukere. Det er i tillegg en konferansesal for store forsamlinger som kursvirksomhet, nettverksarbeid, fester med mer. Av sikkerhetsmessige årsaker er det to adskilte innganger til krisesenteret. Begge inngangene er videoovervåket, og har egen sluse.

Driften av Oslo Krisesenter forurensrer ikke det ytre miljø.

Bokollektivet disponerer en loftsetasje med 5 hybler, felles stue og kjøkken og aktivitetsrom, totalt på 200 m². I tillegg disponerer leilighetsprosjektet 6 leiligheter rundt om i Oslo by. I juni 2014 ble det innlemmet 5 nye leiligheter i Bokollektivet etter bestilling fra BufDir.

Avdeling for menn disponerte i 2014 to leiligheter, en liten ettromsleilighet, og en leilighet med 3 enkeltrum og felles kjøkken, bad og stor stue med ekstra sovemuligheter. Avdelingen har også kontor lokalisert et annet sted en botilbudet. Både dagbrukere og beboere har tilgang til kontoret.

4. Opplysningsplikt til barnevernet

Oslo Krisesenter melder bekymring til barneverntjenesten når det foreligger forhold som nevnt i barnevernloven § 6-4 annet ledd, og i henhold til Lov om krisesentertilbud. Vi ser imidlertid at de fleste familiene som benytter seg av vårt tilbud allerede er i kontakt med barnevernet før de kommer til oss.

Det er ytterst få av barna som forlater Oslo Krisesenter uten at barnevernet er involvert på en eller annen måte. 97 % av barna som søkte tilflukt med mor eller far i 2014 hadde en eller annen kontakt med barnevernet, enten gjennom våre bekymringsmeldinger 55 %, eller at det er opprettet barnevernsak før inntak på Krisesenteret 42 %. Det ble i 2014 sendt 125 bekymringsmeldinger til barnevernet fra Oslo Krisesenter, og det ble svart på 53 anmodninger om opplysninger fra barneverntjenestene. Hvis en voldsutsatt med barn flytter tilbake til overgriper, sendes det alltid bekymringsmelding til barnevernet.

5. Intern opplæring, kompetanseheving og samarbeidsmøter

5.1 Intern kompetanseutvikling

Det er avholdt jevnlig fagdager for de ansatte med ulike tema, og workshops med interne og eksterne forelesere. Alle nyansatte får internt kurs i voldsproblematikk, traumbearbeiding og annen metodikk.

Seksjonslederne har daglig saksveiledning for de ansatte, og det er faste ukentlige fag- og teammøter på de ulike avdelingene. Det avholdes ledermøter ukentlig.

Det ble i 2011 utarbeidet grunnlagsdokument og fagpermer for de forskjellige seksjonene ved Oslo Krisesenter. Dette arbeidet er videreført.

Ansatte er i tråd med Oslo Krisesenters rutiner jevnlig kurset i brannvern og førstehjelp.

5.2 Ekstern kompetansegivende etterutdanning

En stor andel ansatte har gjennomført Kriesesenterutdanning ved RVTS- regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.

En ansatt har gjennomgatt en ettårig etterutdanning i Vold i nære relasjoner og aggresjonsproblematikk i regi av Høyskolen i Tromsø.

Lederteam har siden 2010 hatt lederteam-opplæring med ekstern konsulent 1 til 2 ganger årlig.

Alle hovedkontakter for kvinner, menn og barn blir gitt veiledning på prosess fra ATV. Ansatte ved Bokollektivet har også veiledning gjennom ekstern konsulent.

5.3 Samarbeidspartnere og utadrettet virksomhet

Oslo Kriesesenter rapporterer til Velferdsetaten, Anskaffelsesavdelingen gjennom samarbeidskontrakt på bakgrunn av konkurranseutsetting. Kontraktperioden er fra 2014-2024.

Oslo Kriesesenter har en rekke kommunale og private samarbeidspartnere. Våre nærmeste samarbeidspartnere er Oslo Kommunes bydelers barneverntjenester og NAV-kontor. I tillegg har vi et utstrakt samarbeid med Kommunens akutt-tjenester som politi, sosial vaktjeneste og barnevernvakta. Vi samarbeider også med de ulike familievernkantorene, BUP-barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker og DPS-distrikpsykiatriske poliklinikker.

For spesielle brukergrupper har vi inngått samarbeid med en rekke instanser som bl.a Barnehuset, Vern for Eldre, Prosjektet, Nadheim og Rosaprojektet.

Vi har også et nært samarbeid med IMDI, Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, Rødekorstelefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, Safe, RVTS, NKVTS, Familievernkantorene, Brobyggerprosjektet og Senter for migrasjonshelse.

I forbindelse med opprettelse av Kriesesenteret for menn ble det inngått et samarbeid med Reform-Ressurscenter for menn.

Oslo Krisesenter har et godt nettverk av advokater, med ulike spesialfelt, som vi henviser beboere og/eller dagbrukere til når de har behov for juridisk bistand.

Det er opprettet en advokatvakt på krisesenteret. Advokatvakten har fast møtetid, og benyttes av brukere for drøfting av juridiske problemstillinger. Vaktordningen rullerer i advokatnettverket, og tilbudet er gratis, (finansiert av Justisdepartementet). I 2014 var det 153 henvendelser fra 102 brukere til advokatvakta ved Oslo Krisesenter.

I 2010 inngikk vi et samarbeid med JURK - juridisk rådgivning for kvinner. JURK kurser kvinner og ansatte i aktuelle tema rundt oppholdsstatus, skilsmisse, barnefordeling, samvær etc, og gir generell advokathjelp utover det advokatene kan bistå med innenfor deres økonomiske rammeverk for fri rettshjelp. Dette samarbeidet er videreført.

Ansatte har vært innkalt som vitner i straffesaker for kvinner og barn, og i saker om barnefordeling. Hovedkontakter for barn kan være setteverge ved avhør av barn. Det er inngått et samarbeid med Barnehuset, og Oslo Krisesenters ansatte er med som støtte ved avhør av barn ved behov.

Vi har hatt studenter hele året; studentene er i hovedsak innen barnevern - og sosionomstudier, juss og politistudier. I tillegg har vi ofte besøk av studenter som intervjuer ansatte i forbindelse med prosjekter og oppgaver. Vi har også deltatt i, og vært informanter i diverse forskningsprosjekter, bokprosjekter og evaluering av tiltak og lovverk om vold i nære relasjoner og voldens konsekvenser for kvinner, barn og menn.

Oslo Krisesenter ble i 2011 godkjent som Opplæringsbedrift. Vi har på bakgrunn av dette hatt en lærling fra videregående, Helse og sosialfag i samarbeid med Utdanningsetaten. Lærlingen ble i 2014 ferdig som fagabeider, og fikk et engasjement ved Oslo Krisesenter.

Gjennom året har vi hatt besøk fra ulike organisasjoner; statlige og kommunale politikere og byråkrater både fra Norge og andre land. Vi har hatt besøk av en rekke fagfolk, byråkrater og politiske delegasjoner fra innland og utland. Vi har også hatt studiebesøk og kompetanseutveksling mellom diverse nasjonale og internasjonale krisesentre.

Daglig leder sitter i referansegruppen til Forandringsfabrikken og i referansegruppen for kvinneorganisasjoner som etablerer og drifter sentre for voldsutsatte kvinner og deres barn i Irak.

Daglig leder har i 2014 vært oppnevnt av Justisdepartementet som medlem av prosjektgruppen «November». (Nasjonal handlingsplan)

Seksjonsleder ved Dagsenteret sitter i referansegruppa for implementering av ICDP, (International Child Developing Program) i krisesentrene. (Nasjonal handlingsplan)

Oslo Krisesenter har videre vært representert i EU-støttede prosjekter i Tyrkia, Spania, Estland, Slovakia, Tsjekkia, Polen og Romania i løpet av 2014.

Ansatte har i mange forskjellige sammenhenger holdt foredrag, innlegg og hatt workshops om kvinner og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Vi har deltatt både på konferanser for politikere, samarbeidspartnere og ulike brukerorganisasjoner både i Norge og utlandet.

Lederteam var i 2014 representert ved konferansen Nordiske kvinner mot vold i København. Daglig leder og seksjonsleder og barne-teamansatte ved Bosenteret var også representert ved Nordisk forening for Barnemishandling og omsorgssvikt (NFBO) konferanse på Nuuk Grønland i aug. 2014.

Ansatte har undervist i temaer knyttet til vold i nære relasjoner blant annet i regi av HiBu, HiVe, Bufdir, Legevakta, Politihøyskolen, Politidirektoratet, Politistasjoner, Jurk og Utlendingsnemnda, UDI, UNE og Familievernkontorene, en rekke bydelers NAV kontor og barneverntjenester, barnehageansatte og helsesøstre, diverse Voksenopplæringsprogrammer, div norskundervisningsarenaer for minoritetskvinner, Sanitetskvinnene, m.fl.

Daglig leder har i tillegg vært i møter med arbeidsgrupper rundt lokale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner i bydelene. Hun har også holdt foredrag og hatt møter med kvinneforeningene i Høyre, FrP og KrF, samt på Statsministerens kontor, og holdt innlegg ved nasjonale konferanser og markeringer.

Det er i tillegg blitt utarbeidet egne kurs for samarbeidspartnere og frivillige tilknyttet Oslo Krisesenter. Det blir også holdt kurs og oppfølging i forbindelse med utfordringer knyttet til samvær etter brudd med voldsutøver.

Vi inngikk i 2011 et samarbeid med Pro-senteret for kursing av deres brukere om vold og reaksjoner på vold. Kursene har blitt avholdt i Pro-senterets lokaler på ettermiddag og kveldstid ukentlig siden oppstart. Dette ble videreført også i 2014.

De ulike rusinstitusjonene i Oslo benytter seg jevnlig av Oslo Krisesenters kunnskap om voldsutsatte kvinner på sine interne fag- og kompetansetiltak.

Gjennom Oslo Krisesenters mange prosjekter har daglig leder og prosjektledere deltatt i flere styringsgrupper blant annet i samarbeid med Fengselsvesenet, Rosa – prosjektet og ulike frivillige organisasjoner som Røde Kors og Frivillighetssentralene.

Ansatte ved Oslo Krisesenter blir ofte kontaktet av presse, journalister og en rekke skribenter. Daglig leder uttaler seg i den forbindelse i diverse medier både innenlands og utenlands.

Vi utarbeidet i 2010 et diasshow om det å være utsatt for psykisk vold, som også i 2014 ble sendt i TV2s reklamefrie dager i høytidene.

Vi er så heldige at vi får bruke bildene til Bjørg Thoraldsdottir som illustrasjoner til alt vårt informasjonsmateriell.

5.4 Kompetanse hos ansatte

Ansatte ved Oslo Krisesenter er høyskole- og/eller universitetsutdannet.

I tillegg har alle opparbeidet seg høy kompetanse på voldsproblematikk og det å være voldsutsatt, hvordan kartlegge og stabilisere kvinner og barn i krise og hvordan hjelpe kvinner og barn til å få den hjelpen de har rett på. De fleste har i tillegg erfaring fra barnevern, sosialkontor, boligkontor, ulike psykiatri og asyltiltak og offentlige og private hjelpeorganisasjoner fra tidligere arbeidsforhold.

I 2011 startet Oslo Krisesenter en prosess for å utarbeide grunnlagsdokumenter og fagpermer til bruk blant personalet. Disse dokumentene revideres hvert halvår. Dette arbeidet ble videreført også i 2014.

Daglig leder og seksjonsledere deltar på årsmøter og fagdager i regi av Krisesentersekretariatet.

Daglig leder er også representert i ledergruppen for krisesentre i regionen i regi av RVTS.

Ledere og ansatte har blant annet deltatt og medvirket i konferanser og seminarer arrangert av:

Justisdepartementet

BLID Barne og familie og likestillingsdepartementet

ATV - Alternativ til vold

Krisesentersekretariatet

Rosa – prosjektet - prosjekt for kvinner utsatt for menneskehandel,

R-BUP - Regionsenter for barn og unges psykisk helse

Buf-Etat Spisskompetansekongress

RVTS - Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging,

NKVTS - Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

VIVAT - Vivat selvmordsforebygging

Bufdir - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

ImDi- Integrering og mangfoldsdirektoratet

UDI - Utlendingsdirektoratet

LDO – Likestilling og diskrimineringsombudet
A-Hus – Minoritetskvinnens helse
Røde Kors
MiRA senteret - Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn,
IKAF - Irakisk kurdisk asylsøker og flyktninger organisasjon
FAFO - Forskningsstiftelsen.
ISOP – Institutt for sosial planlegging
Gatenærkonferansen
Sanitetskvinnene
Prosjektkonferanse ekstrastiftelsen
IHSG Internasjonal helse og sosialgruppe
Reform
Familievernkontorene
Jurk – Kvinnelige jusstudenter

6. Særlig tilrettelegging

6.1 Belegg, tendenser og brukergrunnlag

Mottak:

Mottaksteamet mottok i 2014 i underkant av 2096 henvendelser, mellom 150 og 200 i måneden. 350 av henvendelsene dreide seg om menn.

I mottaket blir kvinner og menns voldserfaringer kartlagt og trusselbildet blir vurdert. På bakgrunn av denne vurderingen blir brukernes behov for beskyttelse og hjelp lagt til grunn for hvilket hjelpetiltak Oslo Krisesenter gir henne/han og eventuelle barn.

Beboere:

Totalt 315 kvinner med 260 barn hadde et trusselbilde som tilsa at de trengte beskyttelse på Oslo Krisesenter i 2014. Totalt 16 menn med 6 barn hadde et trusselbilde som gjorde at de ble gitt et midlertidig beskyttet botilbud på OKM, Oslo Krisesenter for menn. Av de som fikk et beskyttet botilbud ved Oslo Krisesenter i 2014 var i underkant 95 % kvinner og drøyt 5 % menn. 52 % av beboerne har barn.

Ca 15 % av kvinnene var etnisk norske. De resterende 85 % var ikke etnisk norske. 60 % av mennene som fikk et beskyttet botilbud var ikke etnisk norske.

Ikke etnisk norsk, defineres her som født i utlandet eller av foreldre født i utlandet.

Drøyt 75 % av beboerne i 2014 er under 40 år, bare 10 beboere er over 50 år. 66 % av beboerne angir å være gift eller samboer med overgriper, 13 % angir tidligere ektefelle eller samboer, 7 % angir kjæreste (særbo), 11,5 % angir foreldre eller steforeldre og 6,5 % angir andre familiemedlemmer.

Mer enn 1 av 5 angir flere enn en overgriper.

Mer enn 80 % av beboerne var utsatt for psykisk vold, mer enn 70 % var utsatt for fysisk vold, 60,5 % var utsatt for trusler, 15 % var utsatt for materiell vold, 8,5 % var utsatt for voldtekt og/eller seksuelle overgrep, 7,5 % var utsatt for æresrelatert vold, bortføring og tvangsgifte-problematikk, 4 % kom på bakgrunn av barnemishandling og seksuelle overgrep av egne barn.

32 % har levd i volden mer enn fem år når de kommer i kontakt med krisesenteret. Bare 3 % angir at de oppsøker krisesenteret på bakgrunn av et engangstilfelle.

30 % av beboerne angir at de er hjemmearbeidende, 21,5 % lever på trygd eller pensjon, 20 % angir at de er utarbeidende fulltid og 11 % angir å være utarbeidende deltid. 6,5 % angir at de er arbeidssøkende, 5,5 % er under utdanning, og de resterende deltar på ulike kurs.

30 % av de som fikk et beskyttet botilbud ved Oslo Krisesenter i 2014 kom på eget initiativ. 19,5 % kom med politiet. 10 % kom via en venn og/eller bekjent, resten kom via samarbeidspartnere, hvorav barnevernet henviste 10,6 % og legevakta 9,2 %. Resten av brukerne kom fra NAV kontor (2 %), skoler (2 %) advokater (2 %) og andre krisesentre (1 %). Resten fordeles på det resterende hjelpeapparatet og tilfeldig forbipasserende.

Når beboerne forlater Oslo Krisesenter, viser det seg at 16 % flytter direkte hjem igjen til overgriper. 35 % flytter til ny eller gammel bolig uten overgriper. De resterende 49 % flytter til forskjellige midlertidige botilbud, enten gjennom det offentlige eller til slektninger og/eller venner.

1 av 3 av beboerne som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter i 2014 hadde vært tidligere beboere enten samme år eller tidligere år.

Tendenser:

De fleste som oppsøker Oslo Krisesenter for beskyttelse er unge minoritetskvinner, de har levd flere år i vold, og de kommer til krisesenteret hovedsakelig på eget initiativ eller via politiet, legevakt eller barnevernvakt. Langt de fleste av dem er småbarnsforeldre, og barna deres er under skolealder.

Politiet er den samarbeidspartner som henvender seg til oss oftest med voldsutsatte kvinner og barn. Deretter kommer barneverntjenesten og legevakten. At så mange som 30 % henvender seg selv og 10 % gjennom venn og/eller bekjent, er ikke samme tendens som i landet forøvrig hvor det er samarbeidspartnere som er pådrivere. Denne store andelen tilskrives bl a «jungeltelegrafene» og Oslo Krisesenters gode rykte som hjelpeinstans blant voldsutsatte i minoritetsmiljøene. Senteret har også flere brosjyrer, også på andre språk, som sendes ut til samarbeidspartnere og andre aktuelle instanser.

En økning av beboerne angir andre voldsutøvere enn partner/ekspartner. Mer enn 1 av 5 angir andre familiemedlemmer som foreldre, steforeldre, sønn/datter, m.fl.(i hovedsak svigerforeldre og brødre) og like mange, 1 av 5 angir flere enn en overgriper.

Det kan reflektere at voldsbegrepet er utvidet og innlemmer flere brukergrupper enn tradisjonell krisesentertankegang hvor partnervold var det sentrale.

Bl.a. får flere unge som er utsatt for tvangsekteskap og æresrelatert vold/ekstrem isolasjon og kontroll beskyttelse på Oslo Krisesenter i påvente av ledig plass i det nasjonale botilbudet. Rosaprojektet med et beskyttet botilbud til utsatte for menneskehandel tilhører også denne utvidede gruppa.

Av de som fikk et beskyttet botilbud ved Oslo Krisesenter opplyser 1 av 3 at volden har pågått i mer enn 5 år. Bare 3 % angir at de oppsøker krisesenteret på bakgrunn av et engangstilfelle. Dette samsvarer med tendenser de seneste årene.

84 % flytter ikke direkte tilbake til overgriper, men forsøker å re-etablere seg på forskjellig vis. 49 %, nesten halvparten flytter videre til diverse midlertidige botilbud. Det er grunn til å tro at veien fra midlertidige ordninger og hjem til overgriper er kort. Presset fra egen familie og svigerfamilie er stor, det er vanskelig å skaffe egen permanent bolig, og det er vanskelig å greie seg alene uten nettverk.

28 %, nesten 1 av 3 av de som fikk et beskyttet botilbud i 2014, hadde bodd midlertidig på krisesenteret enten tidligere i 2014 eller tidligere. Dette er det samme bildet vi har sett de seneste årene.

Barn og unge

Det bodde 260 barn på Oslo Krisesenter i 2014. 6 av disse fikk et tilbud med sine fedre på OKM, de resterende kom sammen med sine mødre.

Over halvparten av barna (55 %) var under skolealder, gjennomsnittlig alder totalt var 6 år. 52 % av barna var jenter og de resterende 48 % barn var gutter.

Over 90 % av barna var barn av ikke etnisk norske foreldre, bare 40 % av dem har til vanlig et barnehage eller skoletilbud og bare 15 % et organisert fritidstilbud.

Alle var i forskjellig grad traumatiserte, enten gjennom selv å ha blitt utsatt for vold, eller vært vitne til at mor eller søsken var blitt utsatt for vold.

I 87 % av tilfellene, var voldsutøver barnets far, i 6 % var det barnets stefar.

I 6,5 % var voldsutøver barnets besteforeldre og i 6 % var det andre medlemmer av familien som var voldsutøver. (Enkelte barn har flere voldsutøvere enn en).

I 3,8 % var voldsutøver barnets mor.

Det er opprettet kontakt med barnevernet for 97 % av barna mens de hadde et beskyttet botilbud på OK eller OKM i 2014. 42 % av barna hadde barnevernsak fra før, 55 % av barna ble det sendt ny bekymringsmelding på fra Oslo Krisesenter.

Det ble opprettet kontakt med Barnehuset i 9 % av sakene, 9 % av barna ble forsøkt overført Barne- og ungdomspsykiatrien, 7 % av barna ble videresendt til legevakt og 2,5 % fikk egen advokat.

Etter endt opphold ved Krisesenteret dro 26 % av barna med sine mødre eller fedre hjem til egen bolig uten voldsutøver, 20 % reetablerte seg i egen ny bolig uten voldsutøver, mens så mange som 20,5 %, 1 av 5 dro med sine mødre eller fedre direkte tilbake til voldsutøver.

27 % havnet i midlertidige løsninger, enten offentlig (18%) eller privat (9%). 5 % ble plassert gjennom barnevernet med eller uten mor. 2 % ble av sikkerhetsmessige grunner overført annet krisesenter.

Av de 260 barna som sammen med sine mødre eller fedre fikk et beskyttet midlertidig botilbud ved Oslo Krisesenter i 2014, hadde så mange som 20,5 % av dem bodd hos oss før. 13,4 % tidligere år og de resterende 7,1 % tidligere i 2014.

Tendenser:

Barna som søker tilflukt på krisesenteret sammen med moren eller faren sin er i hovedsak under skolealder, da så mange som 40 % av barna ikke har et barnehage- eller skoletilbud til daglig, kan vi anta at langt de fleste barna under skolealder er hjemme med mor eller far på dagtid. Bare 15 % av alle barna hadde et organisert fritidstilbud til vanlig. Barna er således mye alene sammen med sine foreldre, noe som forklarer hvorfor de har liten oversikt over norsk kultur og kan lite norsk språk. Far er i hovedsak voldsutøver 87 % av tilfellene, de resterende voldsutøvere er besteforeldre, stefedre og andre familiemedlemmer. Mor utøver vold i 3,8 % av tilfellene.

Oslo krisesenter hadde til sammen kontakt med barnevernet i 98 % av de barna som fikk et beskyttet botilbud i 2014. Det ble tilsammen skrevet 125 bekymringsmeldinger og svart på 53 anmodninger om opplysninger fra barnevernet.

Alle bekymringsmeldingene går til undersøkelse, men vi ser fremdeles at langt de fleste meldingene blir henlagt etter endt undersøkelse.

Etter endt opphold ved krisesenteret flytter de fleste kvinner og menn med barn, 46 % til gammel eller ny bolig uten overgriper. Så mange som 27 % flytter til midlertidige ordninger ofte uten oppfølging. Veien tilbake til overgriper blir derfor kort. Så mange som 20 % av barna flytter sammen med sin mor eller far direkte tilbake til overgriper.

20,5 % av barna som søkte tilflukt hos Oslo Krisesenter i 2014, hadde hatt et opphold på Oslo Krisesenter før, enten det samme året eller tidligere år.

Bodøgn:

Totalt antall bodøgn for 2014 var 6059, av disse var 5514 bodøgn benyttet av kvinner og 545 bodøgn benyttet av menn. Dette utgjør en gjennomsnittlig botid på 20 døgn, gjennomsnittlig 18,4 bodøgn for kvinner og gjennomsnittlig 34 bodøgn for menn.

Antall bodøgn for barn utgjorde totalt i 2014 5422 døgn, en gjennomsnittlig botid på 21 døgn pr barn. Bodøgn for barn med mor var 5264 døgn, gjennomsnittlig botid på 20,6 bodøgn. Bodøgn for barn med far var 158 døgn, gjennomsnittlig botid på 26 bodøgn for barn med far.

Tendenser:

Gjennomsnittlig bodøgn for kvinner og barn er noe stabilt, og det samme som i 2013. Oslo Kriesesenter har hatt som mål i en 5-årsperiode å redusere botiden ved kriesesenteret. Dette fordi vi i tidligere år har opplevd at kvinner og barn ble boende på Oslo Kriesesenter utover den akutte fasen. Det har vært viktig å understreke at Oslo Kriesesenter er Oslos eneste akutttiltak for voldsutsatte kvinner og barn, og at senteret må bli brukt som dette. Oslo Kriesesenter bruker ca 4 uker på å stabilisere kvinner og barn og etablere kontakt med det øvrige hjelpeapparatet. I løpet av 4 uker er som regel også eventuell voldsalarm og besøksforbud på plass. Den voldsutsatte er da klar for reetablering.

Det å skaffe bolig i Oslo, er ikke enkelt. Vi ser at mange kvinner og barn etableres i midlertidige ordninger på bakgrunn av dette. Dette er bekymringsfullt, og antakeligvis en stor årsak til antall gjengangere ved Oslo Kriesesenter. Dette har vært en økende tendens de siste årene.

En annen tendens er skjevheten i antall bodøgn mellom kvinner og menn. Dette har flere årsaker, men i hovedsak er dette et resultat av at ikke kriesesenteret for menn er døgnbemannet. De voldsutsatte mennene får ikke det samme tette oppfølgingstilbudet som kvinnene ved Oslo Kriesesenter får. Det er derimot gledelig at vi i 2014 har greid å redusere antall bodøgn for fedre som kommer ned barn. Dette har vært et prioritert område i 2014.

Dagbrukere:

I 2014 var det totalt 1967 besøk på dagsenteret. 1755 var besøk av kvinner og 212 var besøk på Kriesesenteret for menn OKM, besøkene var fordelt på 319 kvinner og 53 menn. 87,3 % av dagbrukerne i 2014 var kvinner, 12,7 % var menn.

Dagbrukerne kommer til samtaler, kurs, grupper, nettverk og for å få advokathjelp eller praktisk hjelp. 60 % av dagbrukerne i 2014 var tidligere beboere.

60 % av brukerne på dagtid har barn. I 2014 utgjorde dette 528 barn.

92 % kom fordi de var utsatt for psykisk vold, nærmere 70 % kom på grunn av fysisk vold, 65 % på grunn av trusler, 11,5 % på grunn av seksuelle vold, voldtekt og eller seksuelle overgrep, 6 % på grunn av materiell vold, 6 % på grunn av barnemishandling og 3,5 % på grunn av æresrelatert vold og tvangsekteskap.

Ca 40 % av dagbrukerne delte bolig med overgriper ved første kontakt med OK.

Voldsutøver var i hovedsak ektefelle/samboer 49 %, tidligere ektefelle/samboer 38%, kjæreste 5 %, annet familiemedlem 4,5 %, foreldre/steforeldre 3 %.

Tendenser:

Brukerne som benytter seg av dagtilbudet ved Oslo Kriesesenter er i hovedsak eldre enn de som får et midlertidig beskyttet botilbud, og langt flere av dem er i arbeid. De kommer oftere på eget initiativ for å be om hjelp (60 %). 10 % kommer med politiet. Lang de fleste av disse kvinnene har barn, som oftest med overgriper.

Dagbrukerne kan deles inn i to like store grupper, de som har vært tidligere beboere, og de som kun bruker krisesenterets dagtilbud.

Dagbrukerne oppsøker Oslo Krisesenter for individuelle samtaler og gruppesamtaler for ev planlegging av flukt, bearbeiding av traumer og voldsopplevelser.

Mange trenger i tillegg råd og veiledning i forbindelse med pågående rettsaker, søknader om opphold, barnas samvær med far, skilsmisse etc.

Den ene gruppen, de etnisk norske kvinnene, som i 2014 utgjorde 40 % av dagbrukerne har i liten grad benyttet seg av det beskyttede botilbudet tidligere.

De har søkt tilflukt i eget nettverk av familie og venner når de har vært voldsutsatt

og/eller truet. Mange har kommet seg ut av det voldelige forholdet, men oppsøker Oslo Krisesenter fordi de trenger hjelp til å bearbeide volden de har vært igjennom.

En del kvinner er fortsatt i et voldelig forhold når de søker hjelp hos krisesenteret. De trenger råd og veiledning for å kunne bryte ut og å finne nye løsninger. Disse kvinnene benytter seg i hovedsak av dagsenterets samtaletilbud.

Den andre hovedgruppen, er tidligere beboere ved Oslo Krisesenter.

I 2014 utgjorde tidligere beboere mer enn halvparten, 60 % av dagbrukerne. Disse kvinnene er i hovedsak minoritetskvinner. De er re-etablert i egen bolig med sine barn, men ofte stigmatiserte i egen etnisk gruppe etter skilsmisse, og dermed ensomme og uten nettverk etter bruddet med overgriper. De er ofte nyankomne til landet, de har aldri bodd alene uten storfamilien og de har lite kunnskap om norsk kultur og norsk språk. De har et omfattende hjelpebehov lenge etter at de har flyttet ut fra Oslo Krisesenter. De trenger særlig hjelp til praktiske ting for å klare hverdagen alene. De benytter seg også hyppigst av nettverkstreffet som er et sosialt tilbud for brukere av Oslo Krisesenter og de avsatte timene til praktisk bistand. Det er denne gruppen som har økt i antall de seneste årene.

Av de 53 nye mennene som benyttet seg av dagtilbudet ved OKM i 2014, var 67 % etnisk norske menn og 33 % var av en annen etnisitet enn norsk. Det at den norske andelen av menn som benytter seg av dagtilbudet er så mye større enn andelen minoritetsmenn antar vi i hovedsak kommer av at norske menn har lettere for å finne fram i jungelen av hjelpetiltak enn minoritetsmennene.

Dagbrukerne kom både fra gruppen tidligere beboere, og de som kun benytter seg av dagtilbudet ved OKM.

Det er på lik linje med kvinnetilbudet, utviklet nettverksgrupper for de voldsutsatte mennene i tillegg til individuelle samtaler og annen form for råd og veiledning og støtte.

6.2 Barn og unge

Det er utarbeidet en fagperm og et grunnlagsdokument for arbeidet med barn og unge og deres mødre og fedre på krisesenteret.

Det er også utarbeidet egne mottaksrutiner for barn, med blant annet fokus på å få til kvalitativt gode samtaler med barn gjennom intern refleksjon og opplæring.

Det er også utarbeidet faglige tilnærminger for sikkerhetsplanlegging og strategier for mestringsfor barn og unge som er utsatt for vold fra sine nærmeste. Det er opprettet flere samtalegrupper for barn, både for de barna som bor på krisesenteret og de som har flyttet ut. De siste årene har vi dessverre av ressursmessige grunner ikke kunnet opprettholde barnegruppene for de som har flyttet ut av krisesenteret. Vi har søkt om prosjektmidler fra Justisdepartementet og fått innvilget midler til dette i 2015.

Alle barn som får et tilbud ved Oslo Krisesenter får en egen hovedkontakt. Hovedkontaktene for barn har et utvidet samarbeid med barneverntjenestene i de forskjellige bydelene. Det ble skrevet 125 barnevernmeldinger og svart på 53 anmodninger fra bydelsbarnevernet i 2014. Vi vet positivt at 31 av disse meldingene har resultert i igangsatte tiltak. Av de barna som søkte beskyttelse sammen med mor eller far ved Oslo Krisesenter i 2014 ble det inngått samarbeid med bydelens barneverntjenester. I 42 % av familiene var det allerede en barnevernssak ved en av bydelens barneverntjenester når de søkte tilflukt eller hjelp ved Oslo krisesenter.

I 2013 ble det inngått en forpliktende samarbeidsavtale mellom Oslo Krisesenter og Bydelsbarnevernet i Oslo. Denne avtalen har vært medvirkende til å bedre samarbeidet rundt de voldsutsatte barna i Oslo.

Barneteamet samarbeider også med barne- og ungdomspsykiatrien i enkeltsaker, og med barnehager og skoler over hele byen. Det samarbeides også med Barnehuset ved avhør av barn og unge i straffesaker.

Det avholdes individuelle samtaler og gruppesamtaler med barna. I disse samtalene blir volden barna har opplevd avdekket og barna får mulighet til å bearbeide traumer knyttet til voldsopplevelser. Det avholdes også ukentlige barnegruppesamlinger og forskjellige aktiviteter som musikkterapi og aktiviteter utenfor huset for de barna som har fått et beskyttet botilbud på Oslo Krisesenter.

I tillegg til å trygge og stabilisere hverdagen og gi barna mulighet til å være barn og kunne danne nye relasjoner, legges det spesielt vekt på aktiviteter ved ulike høytider og ferier, bursdager og andre ulike sosiale sammenkomster.

Oslo Krisesenter har inngått et samarbeid med Utdanningsetaten, som gjennom Vestre Aker skole bemanner senteret med lærerkrefter til undervisning og leksehjelp for skolebarna. Det var i 2014 ansatt en lærer i 100 % stilling ved krisesenteret.

Oslo Krisesenter har avvirket avtalen om å disponere 6 barnehageplasser i St. Hanshaugen bydel. Dette fungerte ikke optimalt bl.a av sikkerhetsmessige grunner og fordi barnehagene lå et godt stykke fra Oslo Krisesenter. Mødrene som skulle følge er i tillegg traumatiserte og redde for å gå ut. Det er også fare for kidnapping. Dessuten er 6 plasser for lite i forhold til behovet, da langt over halvparten som søkte beskyttelse ved Oslo Krisesenter i 2014 var under skolealder.

Vi har siden 2011 vært i kontakt med Bydel St. Hanshaugen og Byrådsavdelingen for om mulig å tilrettelegge et pedagogisk tilbud på krisesenteret. Vi mottok et svar på søknad i 2014 som konkluderer med at godkjenningsmyndighet ikke kan godkjenne lokalene til barnehagedrift.

Behovet for å tilrettelegge et pedagogisk tilbud for barna ved Oslo Krisesenter, har vært et tilbakevendende problem i flere år. Vi vet hvor skadelig vold er for små barn, og alt vi kan gjøre for å hjelpe til med å bearbeide og støtte normalutviklingen vil være avgjørende for barnas framtid.

Vi vet i tillegg at dagbrukerne ved krisesenteret har 528 hjemmeboende barn. Disse barna er pr dags dato ikke gitt et tilbud ved Oslo Krisesenter. Vi startet i 2014 å planlegge mulighetene for å etablere barnegrupper for dagsenterbarn. Vi regner med oppstart av grupper i 2015.

Vi har et utmerket samarbeid med Oslo Røde Kors, som kommer til Oslo Krisesenter og gjør aktiviteter med barna 3 ettermiddager i uka.

6.3 Mødre

De ansatte i barneteamet prioriterer miljøarbeid hvor arbeidet med mor og barn er det sentrale. Alle ansatte ved Bosenteret har dette familieperspektivet i relasjonsarbeidet med mor og barn og med far og barn. Vi vet at traumatiserte foreldre ikke er optimale omsorgspersoner inntil de har fått bearbeidet traumene sine.

Det er etablert mødregrupper og kurs både for mødre som bor på senteret og for dagbrukere. Innsikt om vold i nære relasjoner og relasjonsbyggende kompetanse er tema for kursene. Kursene behandler også hvordan mødrene kan hjelpe barna med reaksjoner etter volden de har opplevd.

Det viktige er å støtte foreldrene slik at de kan være gode autoritetspersoner i sine barns liv. Andre temaer som behandles på kursene er utfordringer knyttet til samværsrett, grensesetting og motivering for omsorgsrollen.

Det er etablert en nettverksgruppe for mødre og barn etter utflytting. Nettverket er godt besøkt, og gir barn og mødre en mulighet til å møte andre i samme situasjon som seg selv. Dette avhjelper ensomhet og isolasjon, og er preventivt i forhold til mestring i hverdagen slik at de ikke velger å flytte hjem til overgriper.

Oslo Krisesenter har i 2014 prioritert å være med på prosjektet med å innføre ICDP (International Child Development Program) på krisesentrene. Dette er et program som har som mål å styrke relasjonen mellom mor (far) og barn.

8 av de ansatte ved Oslo Krisesenter begynte opplæringen innen ICDP-programmet i 2014.

Dette tilbudet er tenkt gitt til mødre og fedre, både beboere og dagbrukere fra 2015.

6.4 Funksjonshemmede

Det er tilrettelagt for bevegelseshemmede ved Oslo Krisesenter. Det er innlagt heis, og et rom er tilrettelagt for rullestolbrukere.

I 2014 hadde kun 3 beboere ved Oslo Krisesenter nedsatt funksjonsevne, alle disse hadde nedsatt bevegelsesevne. Av dagbrukerne var det 19 kvinner som hadde nedsatt funksjonsevne, hvorav 6 med nedsatt bevegelsesevne, 4 med nedsatt synsevne, 4 med nedsatt hørselsevne og 5 med annen funksjonsnedsettelse uavhengig av volden de var utsatt for.

6.5 Eldre

I 2014 var totalt 5 % av beboerne over 50 år; 1 % var over 60 år.

Blant dagbrukerne var andelen over 50 år til sammen nesten 7 %; 2 % over 60 år.

Det er ingen grunn til å tro at eldre ikke blir like voldsutsatt som yngre. Det er en utfordring at så få av våre brukere er over 50 år, selv om det er en økning fra tidligere år.

6.6 Kvinner med minoritetsbakgrunn

I Oslo Krisesenters brukergruppe er det en stor andel av kvinner med annen etnisitet enn norsk. Ansatte har opparbeidet oss god kompetanse gjennom egne erfaringer, prosjekter og ekstern opplæring og veiledning.

Oslo Krisesenter fikk høsten 2005 en økonomisk garanti fra Scheiblers legat til et 2-årig prosjekt – ”Ny i Norge” - for å videreutvikle det metodiske arbeidet for voldsutsatte, enslige kvinner som har kommet til Norge gjennom familiegjennforening. Prosjektet ønsket å sette søkelyset på at disse kvinnene er en meget motivert gruppe, som med relativt enkle midler vil være i stand til å etablere seg i det norske samfunn. Prosjektet belyser samtidig hindringer kvinnene møter når de søker hjelp i hjelpeapparatet. Prosjektrapporten ble ferdigstilt og publisert november 2008.

På bakgrunn av resultater fra dette prosjektet opprettet Oslo Krisesenter i 2008 prosjektet ”Oppfølging av minoritetskvinner”, også finansiert av Scheiblers legat. Prosjektet hadde to formål: Å spre kompetansen vi ervervet gjennom ”Ny i Norge” til våre samarbeidspartnere (bydelene), og gjennom dette i samarbeid med bydelene å avgrense ansvarsområder og utvikle gode samarbeidsrutiner for et bedre helhetlig tilbud til kvinnene. Oslo Krisesenter ønsket også å samarbeide med frivillighetssentraler for å kunne engasjere en pool av frivillige som kunne hjelpe våre kvinner med praktiske oppgaver.

Gjennom dette prosjektet startet Oslo Krisesenter med å gi informasjon om senterets tilbud og inviterte til samarbeid med ulike samarbeidspartnere og organisasjoner. Krisesenteret gir også tilbud om kurs i ulike temaer knyttet til vold og vold i nære relasjoner der dette er ønskelig. Dette har blitt del av krisesenterets ordinære drift.

Høsten 2007 åpnet Oslo Krisesenter Bokollektivet, et botilbud til unge minoritetskvinner som er på flukt fra familien grunnet tvang, trusler eller vold, herunder tvangsekteskap, enten før eller etter inngått ekteskap. Målgruppen er kvinner som trenger mer oppfølging og over noe lenger tid enn det krisesenteret normalt er ment å skulle tilby.

I 2009 inngikk Bokollektivet ved Oslo Krisesenter et samarbeid med Ungbo knyttet til oppfølging av unge kvinner, menn og par i samme målgruppe. Prosjektet disponerte ved oppstart 3 leiligheter. Dette prosjektet ble utvidet med 4 leiligheter til 7 leiligheter i 2010. I 2013 overtok Bokollektivet og Oslo Krisesenter driften av hele prosjektet. Tiltaket heter nå Bokollektivet og leilighetene. Prosjektet er del av Departementets handlingsplan mot tvangsekteskap. I 2014 ble tiltaket utvidet med 5 straks plasser siste halvår. I 2014 huset Bokollektivet og leilighetene 29 unge og 1 barn.

Siden oppstart av Bokollektivet, har omlag 150 brukere benyttet seg av tilbudet i kollektivet og leilighetene. Bokollektivet driver også egne nettverksprosjekter for de unge etter utflytting. (Se egne rapporter.)

Oslo Krisesenter har siden 2005 betjent ROSA telefonen fra kl. 1600 – 0800 alle dager samt alle helger og helligdager. ROSA-telefonen er en akutt krise og informasjonstelefon hvor kvinner utsatt for menneskehandel, politi og samarbeidsinstanser gis råd og veiledning. ROSA-telefonen er ett av tiltakene som er satt i gang for å bekjempe menneskehandel. 4 av rommene ved Oslo krisesenter er øremerket ofre for menneskehandel. I 2008 ble et av disse rommene satt i stand til å huse flere kvinner. Rommet blir benyttet som et akuttrom ved politirazziaer og ved eventuelt andre akutte hendelser. I løpet av 2014 har 27 kvinner benyttet seg av tilbudet ved Oslo Krisesenter.

Menn utsatt for menneskehandel har også fått et beskyttet botilbud ved OKM gjennom ROSA-prosjektet.

Daglig leder sitter i Oslo Kommunes TOT- team, tverrfaglig operativt team for denne gruppen.

Oslo Krisesenter har siden 2008 drevet et nettverkstreff for utflyttede kvinner og barn og brukere av Dagsenteret. I 2012 fikk Oslo Krisesenter midler fra Gjensidige Stiftelsen for å utvikle nye tilbud og aktiviteter. Det ble opprettet en friluftsgruppe, et yogatilbud og flere fjellturer med overnatting, i tillegg til de faste ukentlige nettverkstreffene. Det er også blitt holdt kurs og opplæring i å lete etter bolig på nettet. I 2013 var det ikke mulig å få prosjektmidler til å videreføre nettverkstreffet eller aktivitetsgruppene ved Krisesenteret. Tiltakene ble derfor ikke prioritert i 2013. Nettverksgruppen ble opprettet igjen i 2014 gjennom prioritering av tiltak med egne midler.

6.7 Andre prosjekter

"Fengselsprosjekt" finansiert av Justisdepartementet. Målsettingen er å gi et tilbud til voldsutsatte kvinner som sitter i fengsel, og i samarbeid med de ansatte ved Bredtvedt fengsel utvikle gode metoder for å nå denne gruppa, samt å spre kompetanse om vold i nære relasjoner i Kriminalomsorgen. Prosjektets hovedelementer er kurs, samtalegrupper, individuell oppfølging og sosial trening. Prosjektlederne avholder i tillegg kurs om vold og det å være voldsutsatt for ansatte og innsatte.

Daglig leder og seksjonsleder ved dagsenteret sitter i styringsgruppa for prosjektet.

Oslo Kriesesenter fikk i 2005 prosjektmidler fra Scheiblers legat til et toårig prosjekt for oppfølging av voldsutsatte kvinner med minoritetsbakgrunn. Erfaringene fra prosjektet var at kvinner ved utflytting fra Oslo Kriesesenter sto overfor en rekke utfordringer, som vanskeligheter med å finne bolig, mangel på nettverk og passende fritidstilbud. I 2008 ble det bevilget midler fra Scheiblers legat til et prosjekt med utprøving av en ny form for frivillighet ved Oslo Kriesesenter.

Frivillighetsprosjektet gikk ut på å etablere et nettverk av frivillige hjelpere som kunne bistå kvinnene med praktisk hjelp og være med å organisere sosiale tiltak. Dette ble gjort i samarbeid med frivillighetssentralen i St. Hanshaugen bydel. Det ble samarbeidet om å rekruttere, skolere og veilede frivillige. I 2012 hadde Oslo Kriesesenter totalt over 100 frivillige, hvorav 20 til 25 til en hver tid var aktive og hjalp kvinner og barn med praktiske ting i hverdagen. Etter endt finansiering, har Oslo Kriesesenter forsøkt å legge organiseringen og oppfølgingen av de frivillige inn i den vanlige driften. Dette var i 2013 av økonomiske grunner ikke mulig. Så tiltaket ble avvirket i løpet av året. I 2014 overlot Oslo Kriesesenter alt det administrative rundt rekruttering av frivillige til Frivillighetssentralen i St. Hanshaugen bydel. Dette gjør at bruken av frivillige er betydelig redusert i 2014.

6.8 Krisesenter for menn

Krisesenteret for menn OKM, ble opprettet høsten 2010. I 2012 bodde det 26 menn i botilbudet, og det var 323 besøk på dagsenteret for menn. I 2013 var det 13 menn som var i behov av beskyttelse og som fikk et midlertidig botilbud. De hadde med seg 5 barn mot 2 barn i 2012. Behovet for dagtilbud økte derimot betydelig fra 2012 til 2013. I 2013 var det 560 besøk av voldsutsatte menn ved OKM. Det ble etablert en egen nettverksgruppe for de voldsutsatte mennene, denne fortsatte også i 2014. Det var 16 menn og 6 barn som ble gitt et midlertidig beskyttet botilbud på OKM i 2014. På Dagsenteret var det 53 nye menn som mottok et dagtilbud, tilsammen 212 besøk. Tilbudet til barna som kommer med sine fedre er ikke så omfattende som tilbudet til barn som kommer med sine mødre. Dette har først og fremst sikkerhetsmessige og ressursmessige årsaker.

Organiseringen og finansieringen av krisesentertilbudet for menn slik det er nå, er ikke optimal. I 2014 ble OKM innlemmet i Bosenteret. Dette for å imøtekomme behovet for bistand på kveld og helg, og for å gi et mest mulig likt tilbud til kvinner og menn som søker hjelp ved Oslo Krisesenter.

6.9 Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune

I forbindelse med endringen i Lov om krisesentertilbud i kommunene, og kravet om et helhetlig kommunalt tilbud til gruppen ble det særdeles viktig å definere Oslo Krisesenters oppgaver, og å avgrense og formalisere oppgavene og ansvarsforholdene i forhold til kommunens øvrige hjelpeapparat. Oslo Krisesenter søkte og fikk innvilget midler til et prosjekt for å kartlegge tilbud til voldsutsatte kvinner, barn og menn i Oslo Kommune og å komme med forslag til rutiner og samarbeid mellom de ulike aktørene i kommunen. Prosjektet fikk midler for drift høsten 2010, og det er tatt initiativ til dialogkonferanser med en rekke kommunale samarbeidspartnere.

Det er skrevet egen rapport for prosjektet hvor forslag til samarbeid med andre instanser ble foreslått. Ingen av disse er realisert.

I 2012 var samarbeid med bydelenes NAV kontorer og Barneverntjenester igjen intensivert og prioritert. Daglig leder og seksjonsleder ved Oslo Krisesenter har sittet i en arbeidsgruppe sammen med representanter fra fire bydeler og BFE for å utvikle en Oslostandard for samarbeid mellom Bydelenes barneverntjenester og Oslo Krisesenter.

Avtalen ble underskrevet og ble gjort kjent og tilgjengelig i de forskjellige bydeler i begynnelsen av 2013.

Det er avholdt et dialogmøte med bydelenes NAV - ledere hvor brukergupper, samarbeid og rutiner ble drøftet. På bakgrunn av dette møtet ble det besluttet at et Nav-kontor og Krisesenteret skulle utarbeide forslag til rutiner for videre drøfting med de resterende NAV - lederne. Arbeidet er ferdigstilt i 2014, og vil forhåpentligvis bli sendt ut og undertegnet og implementert i 2015.

På bakgrunn av Nasjonal handlingsplan om vold i nære relasjoner ble det i 2014 utarbeidet en sentral plan fra Byrådet i Oslo som påla bydelene å lage lokale handlingsplaner om vold i nære relasjoner. I den sentrale planen står det at samarbeidsavtalene mellom Oslo Krisesenter og Bydelsbarnevernet og NAV-kontorene skal overholdes. Ellers ble det ikke sendt ut noen føringer på samarbeid mellom Oslo Krisesenter og det ordinære hjelpeapparatet i bydelene, heller ikke en informasjon om at Oslo Krisesenter er gitt krisesenteroppgavene etter Krisesenterlova i 10 år framover, fra 2014 til 2024. Krisesenterloven, og kommunenes arbeid med implementering av denne ble evaluert i 2014. Evalueringen blir offentliggjort i februar 2015.

7. utfordringer

7.1 utfordringer knyttet til kvinner med minoritetsbakgrunn, funksjonshemmede, eldre og barn

Kvinner med minoritetsbakgrunn

Gjennom kartleggingen av henvendelser til vårt mottak ser vi at Oslo Krisesenter får gjennomsnittlig mellom 150 og 200 henvendelser fra voldsutsatte månedlig.

Gjennom kartlegging av trusselbilde blir de mest truede antatt som beboere ved Bosenteret. Disse utgjør gjennomsnittlig 15-20 kvinner og 1,3 mann i måneden.

De resterende får et tilbud på Dagsenteret, eller råd og veiledning over telefon.

30 % av de som fikk et beskyttet botilbud ved krisesenteret i 2014 kom på eget initiativ. 19,5 % kom gjennom politiet, 10 % kom gjennom venn eller bekjent, resten kom gjennom samarbeidspartnere, hvorav barnevernet (hovedsakelig barnevernvakta) sto for 10,6 %, 9,2 % fra sykehus (hovedsakelig legevakta).

Resten av beboerne kom fra det øvrige hjelpeapparatet, 2 % NAV, 2 % skoler, 2 % advokater, 1 % andre krisesentre. De resterende 13,7 % fordeles på resten av hjelpeapparatet og tilfeldige forbi passerende, hvorav ingen når over 1 %.

Vi ser at det bare er politiet som i betydelig grad henviser brukere til oss. Mange av brukerne som får hjelp av Oslo Krisesenter har levd med vold i flere år før de får hjelp, de lever isolert og blir kontrollert av sine menn. Vår erfaring med denne målgruppen tilsier at de vet svært lite eller ingenting om sine rettigheter. Det er særdeles viktig at lavterskeltilbudet i bydelene som helsestasjonene, fastlegene, barnehagepersonell, NAV- ansatte og andre er bevisst dette, slik at vold i nære relasjoner blir avdekket og tiltak igangsatt før det går så langt at politiet blir involvert. 32 % av de som fikk et midlertidig beskyttet botilbud ved Oslo Krisesenter i 2014 hadde levd i vold mer enn 5 år, bare 3 % oppsøkte krisesenteret etter en engangshendelse.

Andelen av Oslos befolkning med en annen etnisk bakgrunn enn norsk er økende, nesten 30 % av Oslos befolkning har en annen etnisk bakgrunn enn norsk. En av Oslo Kriसेnters store utfordringer er å møte endringen i befolkningssammensetningen, og samtidig gi et godt tilbud til både minoritetskvinner og etnisk norske kvinner.

De senere årene har andelen minoritetskvinner som søker tilflukt på Oslo Kriसेnters bosenter vært stabilt, mellom 85 % og 90 %. I tråd med dette har Oslo kriसेnter måttet fokusere på nye problemområder. Tvangsekteskapsproblematikk, nyankomne kvinner som har kommet til landet gjennom familiegjennforening etter arrangerte ekteskap og kvinner og barn utsatt for menneskehandel er eksempler på dette. Kvinner med annen etnisitet enn norsk mangler som regel nettverk i Norge, og har i motsetning til etnisk norske kvinner ingen å gå til i krisesituasjoner. En ny gruppe voldsutsatte kvinner og barn vi har møtt og gitt tilbud til det siste året er kvinne- og barnebortføringsaker, hvor kvinner og deres barn blir sendt tilbake til hjemlandet, fratatt pass og dumpet der. Vi har et samarbeid med IMDI og de norske ambassadene i utlandet rundt dette problemområdet.

Selv om både etnisk norske og kvinner med annen etnisk tilhørighet enn norsk har mange sammenfallende behov, er det nødvendig å differensiere tilbudet. Etnisk norske kvinner har venner og familie i Norge, og har derfor andre alternativer i en krisesituasjon, enn å søke tilflukt på et kriसेnter. I tillegg har disse kvinnene ofte jobb og nettverk og har lettere for å reetablere seg. Allikevel er de sårbare i intime relasjoner. De trenger hjelp til å bearbeide traumer, bli sterke nok til å komme ut av voldsforhold, og å mestre eget liv etter å ha vært utsatt for vold. I denne sammenhengen er det viktig å framheve at 2 av 3 kvinner som drepes av sine partnere eller eks partnere er etnisk norske.

Kvinner med annen etnisitet enn norsk, har andre og mer omfattende problemer. I mange tilfeller mangler de det norske språket og en grunnleggende kjennskap til det norske samfunnet, og mange vet ikke noe om sine rettigheter i Norge. De makter ikke å finne et eget sted å bo uten hjelp, og de har vansker med å re-etablere seg og mestre det å bo alene. Re-integreringen av disse kvinnene er mer omfattende enn med de norske kvinnene. Dette forsterkes gjennom boligstrukturen og boligkostnadene i Oslo, og at disse kvinnene ofte mangler kunnskap om økonomistyring og mangler egen kapital for å få innpass på boligmarkedet. Mange kvinner opplever isolasjon og håpløshet etter å ha flyttet ut fra kriसेnteret og inn i ny bolig. Dagtilbudet er forsterket for å imøtekomme denne gruppen med forskjellige tilbud for å etablere nettverk og å øke kunnskapen om det norske samfunnet. Det er i denne sammenhengen etablert 3 dager med "praktisk time" og tre timer med advokatvakt en dag i uken. Dette arbeidet videreføres.

Funksjonshemmede og eldre brukere

Andelen funksjonshemmede og brukere over 50 år er lav. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at kvinner i disse gruppene er mindre utsatt for vold enn yngre og funksjonsfriske kvinner. Å nå disse kvinnene med informasjon og hjelp er en utfordring. Oslo Krisesenter satser på aktiv informasjonsvirksomhet særlig rettet mot disse gruppene, slik at de blir kjent med tilbudet og kan benytte seg av det på linje med andre grupper.

Barn

Av de 260 barna som bodde på Oslo Krisesenter i 2014 var 55 % under skolealder. Det betyr at de befinner seg 24 t i døgnet på krisesenteret. Det er et stort behov for et pedagogisk tilbud til disse på dagtid, både for deres egen del, men også for deres mødre som da kan ha noe tid for seg selv, og tid til møter, avhør, med mer. De færreste av disse barna har norsk språk, og de fleste har lite sosial trening. De er traumatisert etter å være utsatt for vold eller vært vitne til at mor har blitt utsatt for vold.

Det gode samarbeidet med Utdanningsetaten om undervisning av barn og unge i skolealder ved Oslo Krisesenter gjennom lærere ved Vestre Aker skole fortsetter.

Oslo Krisesenter skrev i 2014 125 barnevernmeldinger til bydelsbarnevernet, og svarte på 53 anmodninger om opplysninger fra Barnevernet. Oslo Krisesenter vet med sikkerhet at det er igangsatt 34 tiltak på bakgrunn av meldingene fra Oslo Krisesenter. Som tidligere år ble også i 2014 mange av meldingene etter endt undersøkelse henlagt uten tiltak. Dette kan ha forskjellige årsaker, at barnevernet ikke greier å avdekke volden i hjemmet, at barnevernet tenker at alt er bra så lenge barnet ikke bor sammen med overgriper, eller at barnevernet ikke foreslår tiltak som voldsutsatte foresatte ønsker å ta i mot. Ofte takker den voldsutsatte foresatte nei til tiltak fra barnevernet ved endt undersøkelse. Mange av disse bor noen få uker på krisesenteret, for så å flytte tilbake til overgriper. For barna som lever i vold er ikke dette godt nok. Mer enn 1 av 5, 20,5 % av barna som fikk et botilbud i løpet av 2014, har bodd hos oss før. Vi vil fortsette å utvide samarbeidet med Bydelsbarnevernet for barnas beste gjennom gjensidig kompetanseheving og utvikling av felles tiltak.

16 % av beboerne i 2014 flyttet direkte tilbake til overgriper, av de med barn var det så mange som 20 % som flyttet direkte tilbake til overgriper. 49 % av beboerne som fikk et beskyttet midlertidig botilbud ved krisesenteret i 2014, flyttet ikke ut i permanent bolig etter endt opphold ved krisesenteret, men i forskjellige midlertidige botilbud, være seg offentlig eller privat. Begge disse gruppene har et eller flere barn. Nærmere 28 % av de beboerne som fikk et beskyttet botilbud ved krisesenteret i 2014, har hatt et beskyttet tilbud ved krisesenteret før. 20,5 %, mer enn 1 av 5 av barna som bodde hos oss i 2014, hadde bodd hos oss før.

Grunnen til at kvinnene flytter tilbake til overgriper er sammensatt, hvorav vanskeligheten med å finne egen bolig og press fra egen familie og svigerfamilie

antakelig er de største. Mange erfarer at voldsutøver får tilkjent omsorg og samvær med felles barn. Det er selvfølgelig vanskelig å sende barna til overgriper uten å kunne ha kontroll, dette resulterer ofte i at den voldsutsatte flytter hjem til overgriper for å ha kontroll på situasjonen og volden. For foreldre med store barneflokker er det i tillegg vanskelig å mestre hverdagen alene.

Vi vil utvide vårt samarbeid med familievernkontorene for å belyse og medvirke til at barnets beste blir satt i sentrum ved mekling om samvær. Forslag til endring i Lov om barn og foreldre når det gjelder dette, er et skritt i riktig retning for å avhjelpe denne problematikken.

Dagbrukerne i 2014 hadde i underkant av 528 hjemmeboende barn. Dette tallet er skremmende, da vi også vet at nærmere 40 % av dagbrukerne fremdeles bor med overgriper.

Vi ser at det er et stort behov for et differensiert dagtilbud i form av individuelle samtaler og oppfølging i grupper til barn og unge som har vært utsatt for eller har vært vitne til vold. Dette har av økonomiske grunner ikke vært prioritert ved Oslo Kriesesenter siden 2012. Vi har søkt og fått innvilget prosjektmidler til dette i 2015.

Ansatte ved Oslo Kriesesenter vil fortsette med å være pådriver for bistandsadvokater for å sikre at barn får den voldsoffererstatningen de er berettiget etter norsk lovverk.

7.2 utfordringer knyttet til samarbeid med vertskommune

Fra 1.januar 2010 ble Lov om Kriसेntertilbud i kommunene innført:

§ 1 Formål

Kommunen plikter å sikre et godt og helhetlig kriसेntertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner.

§ 2 Krav til kriसेntertilbudet

Kommunen skal sørge for et kriसेntertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, som har behov for rådgivning eller et trygt og midlertidig botilbud. Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet og skal omfatte:

- a) Lavterskel, gratis helårs døgnåpent, trygt midlertidig botilbud
- b) Gratis dagtilbud
- c) Gratis råd og veiledning pr telefon
- d) Oppfølging i reetableringsfasen

§ 3 Individuell tilrettelegging av tilbudet

Kommunen skal så langt det lar seg gjøre

- Tilrettelegge for brukernes individuelle behov
- Sørge for å ta vare på barn på en god måte som er tilpasset deres særlige behov
- Sørge for at barn får oppfylt de rettigheter de har etter annet regelverk
- Sørge for at brukerne av bo og dagtilbudet får tilgang til kvalifisert tolk ved behov
- Sørge for rutiner for kvalitetssikring, bestilling og betaling av tolketjenester

§ 4 Samordning av tjenester

Kommunen skal sørge for at kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner får en helhetlig oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom kriसेntertilbudet og andre deler av tjenesteapparatet.

Tilbud og tjenester etter denne loven kan inngå som ledd i samordning av en individuell plan etter annen lovgivning, jfr Sosialtjenesteloven § 4-3 a, Pasientrettighetsloven § 2-5, psykisk helsevernlov § 4-1 og lov 19.november 1982 nr 66, om helsetjenester i kommunene § 6-2 a.

Presiseringer knyttet til loven:

BLD har i rundskriv presisert vold i nære relasjoner til også å inkludere ofre for tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, voldtekt og menneskehandel.

Lavterskel defineres som at brukere kan henvende seg direkte uten timeavtale eller henvisning. Ofre for vold kan oppsøke et hvilket som helst krisesentertilbud, uavhengig av oppholdsstatus og hvor vedkommende er folkeregistrert.

Tilbudet skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet, også det å gi informasjon om andre krisesentre. Slik støtte, veiledning og tilrettelegging må ikke tolkes som plassering. Det er brukeren som avgjør om han eller hun ønsker å reise til et annet tilbud. Den samme tolkningen legges til grunn for ofre for menneskehandel

Krisesentertilbudet kommer ikke inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven. Kommunene står imidlertid fritt til å inngå avtaler om refusjon seg i mellom.

Oslo kommune består av 15 bydeler, som i en eller annen grad er ulikt organisert. Bydelene har også forskjellige oppfatninger og forventninger til Oslo Krisesenters arbeidsoppgaver og ansvar. Oslo Krisesenters ansatte bruker mye av sin arbeidstid på å informere om, diskutere og avklare ansvar med ansatte i bydelene.

Krisesentertjenestene for Oslo ble konkurranseutsatt i 2013. Oslo Krisesenter vant anbudsrunder og fikk en 10-årskontrakt med Oslo Kommune for å drifte krisesentertjenestene for kommunen fra 2014 til 2024. Oslo Krisesenter er således Oslo Kommunes eneste tiltak som er opprettet utelukkende for voldsutsatte kvinner, menn og deres barn. Krisesenteret inngår som et viktig ledd i kommunens tilbud om akutt hjelp til voldsutsatte. Endringen i Lov om krisesentertilbudet styrker behovet for å definere og formalisere Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden.

Oslo Kommune har også en stor utfordring med hensyn til departementets definering av lavterskel, fordi kvinner og menn selv kan velge hvilket krisesenter de skal kunne søke tilflukt til. Oslo by er i en særstilling, da mange ønsker å flytte hit, mange utenbys fra ønsker derfor å bo på Oslo krisesenter. Det at krisesentertilbudet ikke kommer inn under refusjonsreglene i sosialtjenesteloven, vanskeliggjør dette ytterligere. Kvinnene blir ikke gitt den hjelp de har krav på i Oslo, da bydelene anser dette som hjemme-kommunen sitt ansvar.

Loven er lite konkret på ansvars og oppgavefordeling. Noe som vanskeliggjør samarbeidet med andre instanser rundt voldsutsatte kvinner, menn og deres barn. Lov om Krisesentre er under evaluering. Evalueringsrapport offentliggjøres i februar 2015.

7.3 utfordringer knyttet til samarbeid med skandinaviske krisesentre/organisasjoner

Oslo Krisesenter samarbeider med andre krisesentre i Norge og Skandinavia ved behov. Vår paraplyorganisasjon, Krisesentersekretariatet samarbeider med andre organisasjoner i Skandinavia. Oslo Krisesenter har faglig utveksling med andre skandinaviske krisesentre ved deltakelse på Nordiske konferanser og seminarer.

7.4 Særlige utfordringer og løsninger i 2015

Tendenser og mulige løsninger

Vi ser med stor bekymring på den økende tendensen til at kvinner og barn kommer tilbake til Oslo Krisesenter etter å ha flyttet hjem til overgriper. Hele 27 % av kvinnene som søkte tilflukt på Oslo Krisesenter i 2013, hadde søkt tilflukt hos oss før, til tross for at det bare er 16 % som flytter direkte hjem til overgriper. Dette har etter vår erfaring en klar sammenheng med problemet med å framskaffe permanent bolig etter utflytting fra krisesenteret. Etter vår erfaring er det de som flytter over i midlertidige private ordninger, uten oppfølging fra hjelpeapparatet, som ikke ser noen annen løsning enn å flytte hjem igjen til overgriper.

Vi har store forhåpninger til den ferdigbehandlede samarbeidsavtalen mellom Oslo Krisesenter og bydelenes NAV-Kontor for å sikre voldsutsatte bedre oppfølging etter utflytting.

Vi ser også med økende bekymring at barnevernmeldinger sendt fra Oslo Krisesenter, alle er alvorlige nok til å gå til undersøkelse, men at fremdeles mange blir henlagt uten tiltak etter ferdigstilt undersøkelse. Noe av årsaken til at meldingene blir henlagt, er at mor takker nei til tiltak. Vi tror at et samarbeid mellom Oslo Krisesenter og bydelsbarnevernet både mens kvinner og barn bor hos oss, men også

et samarbeid rundt oppfølgingstiltak etter utflytting ville ha hjulpet barneverntjenestene til å komme i posisjon for å se volden barna lever i, men også i posisjon til mor, slik at hun vil velge den hjelpen fra barnevernet som hun og barna trenger. Dette arbeidet er vi godt i gang med etter at samarbeidsavtalen mellom Bydelsbarnevernet og Oslo Krisesenter har virket siden 2013.

Vi hadde håpet å kunne gjenopprette et dagtilbud til voldsutsatte barn i 2014. Dette har av økonomiske grunner blitt nedprioritert siden 2012.

Vi ønsker å kunne reetablere et slikt tilbud i samarbeid med bydelene. Vi har fått prosjektmidler til formålet fra Justisdepartementet, og vil initiere dette i 2015.

Barn som tvinges til å ha samvær med voldsutøver mot sin vilje er en tendens ansatte ved Oslo Krisesenter blir mer og mer oppmerksom på. Det ble gjennomført et samarbeid mellom Familievernkontorene og Oslo Krisesenter i 2012, både for direkte arbeid med brukerne, men også for gjensidig kompetanseheving av ansatte. Dette samarbeidet er ikke blitt videreført av ressursmessige årsaker.

Vi vil initiere et slikt samarbeid i 2015.

Vi hadde regnet med å etablere et eget pedagogisk tilbud for barn under skolealder ved Oslo Krisesenter i løpet av 2014, men godkjenningsmyndigheten i Bydel St. Hanshaugen har ikke villet godkjenne lokalene til barnehagedrift. Daglig leder vurderer å finne løsninger på dette i 2015

Vi vil også i 2015 arbeide for et mer utadrettet krisesenter. Vi har fått prosjektmidler til kompetanseheving av samarbeidspartnere. Vi planlegger å kunne ha undervisningsopplegg til forskjellige faggrupper og ta nye undervisningsoppdrag i 2015.

Vi utvider med varierte tilbud på dagsenteret. Dette for best mulig å ivareta kvinner og barn etter utflytting, men også for å sikre et tilbud til de norske kvinnene.

Oslo Krisesenters plass i tiltakskjeden i Oslo Kommune

Et utvidet samarbeid mellom Oslo Krisesenter og bydelenes hjelpetjenester vil også i 2015 ha høyeste prioritet. Samarbeidsavtalene med Barnevernet og NAV-kontorene regulerer også et generelt samarbeid, hvor halvt-årige møter for gjensidig informasjon og kompetanseheving er målet. Egne evalueringssamlinger er også en del av avtalen. Gjensidig informasjon, avklaring av forventninger og ansvarsområder mellom Oslo Krisesenter og forskjellige samarbeidspartnere i kommunen og bydelene vil i tillegg bli prioritert.

Vi ser fram til resultater av implementeringen av samarbeidsrutinene med Barneverntjenesten og kommende samarbeidsrutiner med NAV.

Vi ser også fram til samarbeidet med de nyopprettede stillingene som Voldskoordinator i bydelene rundt lokale planer for vold i nære relasjoner.

Vi ser også fram til resultater av samarbeidet med Oslo politiet rundt SARA og NOVEMBER, og samarbeidet og ansvarsavklaringer mellom Oslo Legevakt og Oslo Kriesesenter m.h.t. arbeid med utsatte for vold i nære relasjoner. Daglig leder og ansatte sitter i arbeidsgrupper både i prosjekt SARA og i samarbeidet rundt vold i nære relasjoner ved Oslo Legevakt. Daglig leder er oppnevnt som medlem i arbeidsgruppa NOVEMBER fra Justisdepartementet.

En markering av Oslo Kriesesenter som Oslos akutte tiltak for voldsutsatte kvinner og menn og deres barn, kombinert med implementering og oppfølging av samarbeidsrutiner vil være høyeste prioritet i 2015.

Oslo kriesesenter 24.04 2015